

ΑΔΑ: 7ΙΞΔΗ-Μ9Ξ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

I. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΛΕΓΧΩΝ

ΤΜΗΜΑΤΑ Β' - Ε'

2. Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑΤΑ Α' - Β'

3. Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α'

4. Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΟΡ/ΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α'

5. Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β'

II. ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΗΛ/ΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

1. Δ/ΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΗΛΕΚΤΡ.ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

2. Δ/ΝΣΗ ΗΛ/ΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2017

ΠΟΛ 1019/2017

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας διανομής

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ταχ. Δ/ση: Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κώδικας : 101 84 Αθήνα
Τηλέφωνο: 210 3375 885, 210 3375 063
210 3646227, 210 3375 314
210 3375 311

E-Mail: d.eleg@mofadm.gr
d12.a@vo.syzefxis.gov.gr
d12.b@yo.syzefxis.gov.gr
dfpa.a1@1992.syzefxis.gov.gr
defk.a@mofadm.gr
Url: www.aade.gr

Θέμα: Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της ΠΟΛ 1163/2016 (Β'3779/23-11-2016) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.

Για την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων της [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. «Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους», παρέχουμε τις παρακάτω οδηγίες και διευκρινίσεις:

1. Φορολογούμενοι (φυσικά, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες) που δε διαθέτουν αποθέματα, πάγια ή εμπορεύσιμα και δεν έχουν - εφόσον πρόκειται για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για τα οποία προβλέπεται εκ του νόμου στάδιο εκκαθάρισης - χρηματικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και σκοπεύουν να προβούν σε παύση των εργασιών τους με ημερομηνία διακοπής προγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της ως άνω Απόφασης (ημερομηνία διακοπής μέχρι και 22-11-2016) θα υποβάλουν στον αρμόδιο υπάλληλο του τμήματος ή γραφείου Διοικητικής και Μηχανογραφικής Υποστήριξης της Δ.Ο.Υ., στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η έδρα της επιχείρησής τους, τη δήλωση διακοπής εργασιών (έντυπο Μ4) εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους.

Εξαιρετικά, τα φυσικά πρόσωπα που δε διαθέτουν αποθέματα, πάγια ή εμπορεύσιμα θα προβαίνουν στη διακοπή των εργασιών τους με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις της

[ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. και στις περιπτώσεις που η ημερομηνία διακοπής τους είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της ανωτέρω απόφασης.

Μετά την εφαρμογή των διατάξεων του [άρθρου 74](#) του ν. [4443/2016](#) (Α'232/9-12-2016), τα υπόχρεα εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, που σκοπεύουν να προβούν στην παύση των εργασιών τους με ημερομηνία διακοπής προγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε., ανεξάρτητα αν έχουν εγγραφεί ή μη στο Γ.Ε.ΜΗ., θα υποβάλουν τη δήλωση διακοπής εργασιών χωρίς την προσκόμιση σχετικού δικαιολογητικού (αποδεικτικού λύσης) από την αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που εξαιρούνται της εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. και το έγγραφο σύστασής τους καταχωρείται σε άλλο Μητρώο ή Βιβλίο εκτός Γ.Ε.ΜΗ. όπως σωματείο, αγροτικός συνεταιρισμός, αστική εταιρεία που δεν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, κοινοπραξία που δεν ασκεί εμπορική δραστηριότητα, κ.λπ. θα συνυποβάλουν με τη δήλωση διακοπής εργασιών το έγγραφο λύσης τους νομίμως δημοσιευμένο, χωρίς η ημερομηνία δημοσίευσης της λύσης να είναι δεσμευτική για τη διακοπή της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Στην περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης διακοπής εργασιών επιβάλλεται το πρόστιμο της [παρ. 2 περ. α' του άρθρου 54](#) του ν. [4174/2013](#) σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που έχουν δοθεί με την [ΠΟΛ.1252/20.11.2015](#) (ΑΔΑ: 6ΩΝΥΗ-6ΩΗ) εγκύκλιο.

Εξαιρετικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 57](#) του ν. [4446/2016](#) (Α' 240) δεν επιβάλλεται πρόστιμο εκπρόθεσμης υποβολής στις δηλώσεις διακοπής εργασιών που υποβάλλονται από 22-12-2016 μέχρι και 31-5-2017, εφόσον η προθεσμία για την υποβολή τους είχε λήξει μέχρι τις 30-9-2016.

2. Περαιτέρω, με την υποβολή της δήλωσης διακοπής εργασιών στη Δ.Ο.Υ., ελέγχεται πρωτίστως από τον αρμόδιο υπάλληλο εάν έχει καταχωρηθεί στο Υποσύστημα Μητρώου TAXIS σε χρόνο μεταγενέστερο της αιτηθείσας ημερομηνίας διακοπής εργασιών, μεταβολή ως προς τα στοιχεία άσκησης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Στην περίπτωση που οι φορολογούμενοι έχουν υποβάλει δήλωση μεταβολής εργασιών ως προς τα στοιχεία της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. όπως αλλαγή επωνυμίας, έδρας, Κ.Α.Δ. (με εξαίρεση την απλή αντιστοίχιση Κ.Α.Δ., για το οποίο βλ. παρακάτω παρ.3), μελών/εταίρων, διαχειριστών, μελών Δ.Σ., νομίμων εκπροσώπων, καθεστώτων Φ.Π.Α., ενδοκοινοτικών συναλλαγών κ.λπ. με ημερομηνία μεταβολής μεταγενέστερη της αιτηθείσας ημερομηνίας διακοπής, η ημερομηνία διακοπής της επιχείρησης δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας μεταβολής της τελευταίας καταχωρηθείσας δήλωσης μεταβολής εργασιών.

Και τούτο διότι οι φορολογούμενοι, ως ενεργές επιχειρήσεις, ενημέρωσαν, ως όφειλαν, τη Φορολογική Διοίκηση με τις μεταβολές που είχαν επέλθει στην επιχείρησή τους, τη συγκεκριμένη χρονικά ημερομηνία, με βάση το ισχύον κάθε φορά νομοθετικό πλαίσιο. Σε αντίθετη περίπτωση, εάν δηλαδή επρόκειτο για μη ενεργές επιχειρήσεις, έπρεπε να προβούν στη διακοπή των εργασιών τους.

Εξαιρετικά, στην περίπτωση που φορολογούμενος - φυσικό πρόσωπο - που χρησιμοποιεί την κατοικία του ως έδρα, έχει υποβάλει δήλωση μεταβολής για αλλαγή κατοικίας - έδρας (λόγω μετακόμισης) στη Δ.Ο.Υ., η υποβολή της δήλωσης αυτής δεν επηρεάζει την ημερομηνία διακοπής βάσει πραγματικού χρόνου, εφόσον διαπιστώνεται η μη συνέχιση άσκησης της δραστηριότητας με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις της [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε.

Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν υποβάλει δήλωση μεταβολής στη Δ.Ο.Υ. για αλλαγή στοιχείων όπως η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός δελτίου ταυτότητας ή άλλα προσωπικά στοιχεία, μπορούν να προβούν στη διακοπή των εργασιών της επιχείρησής τους με βάση τον πραγματικό χρόνο παύσης των εργασιών της εφόσον πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται με την [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε.

Ως εκ τούτου για τις παραπάνω περιπτώσεις από την αρμόδια υπηρεσία για την καταχώρηση της Δήλωσης Διακοπής Εργασιών, θα γίνεται προηγουμένως οίκοθεν μεταβολή της ημερομηνίας των συγκεκριμένων δηλώσεων όπου η εν λόγω ημερομηνία μεταβολής θα αντικαθίσταται με την αιτούμενη ημερομηνία 'Διακοπής Εργασιών με βάση τον πραγματικό χρόνο'. Η διαδικασία αυτή θα ολοκληρώνεται με την καταχώρηση της παρατήρησης : 'Μεταβολή ημερομηνίας δήλωσης λόγω Διακοπής Εργασιών βάσει πραγματικού χρόνου (ΠΟΛ : 1163/2016 , ΠΟΛ : αριθμός που θα λάβει η παρούσα).

Ειδικά για την περίπτωση που η μεταβολή αφορά σε 'Μεταγραφή σε άλλη Δ.Ο.Υ.' η καταχώρηση της Δήλωσης Διακοπής Εργασιών ολοκληρώνεται σε συνεργασία με την κεντρική υποστήριξη.

3. Με την 1117989/2301/ΔΜ/[ΠΟΛ.1157/26.11.2008](#) εγκύκλιο, η οποία εκδόθηκε για την ορθή εφαρμογή της 1100330/1954/ΔΜ/[ΠΟΛ.1133/6.10.2008](#) (Β'2149) Α.Υ.Ο.Ο. «Καθορισμός Νέας Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων (Κ.Α.Δ. 2008)», ορίζεται ότι, φορολογούμενοι που θα υποβάλλουν δήλωση διακοπής εργασιών με ημερομηνία μετά την 1-12-2008 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της Απόφασης - Κ.Α.Δ. 2008) και δεν έχουν προβεί στην αντιστοίχιση των Κ.Α.Δ. οφείλουν πριν την υποβολή της δήλωσης διακοπής εργασιών στη Δ.Ο.Υ. να προβούν στην αντιστοίχιση αυτών.

Φορολογούμενοι που θα υποβάλουν δήλωση διακοπής εργασιών με ημερομηνία προγενέστερη της 1-12-2008 δεν έχουν υποχρέωση αντιστοίχισης.

Σε κάθε περίπτωση η αντιστοίχιση των Κ.Α.Δ. δεν επηρεάζει την ημερομηνία διακοπής βάσει πραγματικού χρόνου.

Κατά συνέπεια για τις περιπτώσεις που έχει καταχωρηθεί δήλωση μεταβολής στο Μητρώο αποκλειστικά για την αντιστοίχιση των Κ.Α.Δ. σε ημερομηνία μεταγενέστερη από την ημερομηνία της αιτούμενης Διακοπής Εργασιών με βάση τον πραγματικό χρόνο, από την αρμόδια υπηρεσία για την καταχώρηση της δήλωσης διακοπής εργασιών, θα γίνεται προηγουμένως οίκοθεν μεταβολή της ημερομηνίας Αντιστοίχισης των Κ.Α.Δ. όπου θα αντικαθίσταται με την αιτούμενη ημερομηνία 'Διακοπής Εργασιών με βάση τον πραγματικό χρόνο'. Η διαδικασία αυτή θα ολοκληρώνεται με την καταχώρηση της παρατήρησης : 'Μεταβολή ημερομηνίας αντιστοίχισης Κ.Α.Δ. λόγω Διακοπής Εργασιών βάσει πραγματικού χρόνου (ΠΟΛ : 1163/2016, ΠΟΛ : αριθμός που θα λάβει η παρούσα).

Στις περιπτώσεις που έχουν επέλθει μεταβολές στα στοιχεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας των φορολογουμένων όπως αλλαγή μελών, εταίρων, διαχειριστών, υποχρεωτική αλλαγή καθεστώτων Φ.Π.Α. κ.λπ. χωρίς να έχουν υποβληθεί οι σχετικές δηλώσεις στη Δ.Ο.Υ., οι φορολογούμενοι οφείλουν πριν την υποβολή της δήλωσης διακοπής εργασιών τους, να υποβάλουν τις σχετικές δηλώσεις σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι, τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που πρόκειται να δηλώσουν μεταβολές ως προς τα στοιχεία της επιχείρησής τους με ημερομηνία μεταβολής προγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της Απόφασης (μέχρι 22-11-2016) αφού δηλώσουν τις εν λόγω μεταβολές, μπορούν να προβούν στη διακοπή εργασιών με βάση τον πραγματικό χρόνο παύσης των εργασιών τους εφόσον πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις που ορίζονται με την [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε.

Τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που πρόκειται να δηλώσουν μεταβολές ως προς τα στοιχεία της επιχείρησής τους με ημερομηνία μεταβολής μεταγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της Απόφασης (από 23-11-2016), αφού δηλώσουν τις εν λόγω μεταβολές, μπορούν να προβούν στη διακοπή των εργασιών τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην [ΠΟΛ.1006/31.12.2013](#) Απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. όπως ισχύει και τις οδηγίες που έχουν δοθεί με την [ΠΟΛ.1045/10.2.2015](#) εγκύκλιο συνυποβάλλοντας με τη δήλωση διακοπής εργασιών τα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά, όπως ανακοίνωση διαγραφής από Γ.Ε.ΜΗ., έγγραφο λύσης τους νομίμως καταχωρημένο ή ισολογισμό λήξης εκκαθάρισης νομίμως δημοσιευμένο.

4. Επισημαίνεται ότι για φυσικά, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, η επαλήθευση περί μη ύπαρξης επαγγελματικού οχήματος ιδιωτικής χρήσεως, πρέπει να αφορά την ημερομηνία μέχρι την προσέλευση στη Δ.Ο.Υ. για τη διακοπή χωρίς να κωλύεται η διακοπή βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους.

Αυτονόητο είναι ότι λοιπές υποχρεώσεις, όπως η καταβολή τελών κυκλοφορίας, εξακολουθούν να ισχύουν έως την κατάθεση των πινακίδων ή την οριστική διαγραφή του οχήματος κ.λπ.

5. Επισημαίνεται ότι για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που προβαίνουν σε παύση των εργασιών τους με ημερομηνία διακοπής προγενέστερη της ημερομηνίας δημοσίευσης της [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#) Απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. (ήτοι, ημερομηνία διακοπής μέχρι και 22-11-2016), ως ημερομηνία λήξης της εκκαθάρισης ή διάλυσης, κατά περίπτωση, για την εφαρμογή των διατάξεων της [παρ.2 του άρθρου 68](#) του ν. [4172/2013](#), λογίζεται η ημερομηνία του πραγματικού χρόνου παύσης εργασιών.

Διευκρινίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση, για τη διακοπή των εργασιών των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, θα πρέπει να έχουν υποβληθεί όλες οι φορολογικές δηλώσεις των φορολογικών ετών μέχρι και τον πραγματικό χρόνο της παύσης εργασιών.

Επίσης τονίζεται ότι κατά τη δηλούμενη ημερομηνία παύσης εργασιών δεν θα πρέπει να υπάρχουν ακίνητα (συνυποβάλλεται δε σχετική υπεύθυνη δήλωση κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 1 της [ΠΟΛ.1163/15.11.2016](#)), δεδομένου ότι σε αντίθετη περίπτωση δεν θα υπάρχει δυνατότητα υποβολής (τροποποιητικών) δηλώσεων ή χορήγησης πιστοποιητικών ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα έτη μετά τη διακοπή. Για το λόγο αυτό ελέγχεται αν μετά τη δηλούμενη ημερομηνία παύσης εργασιών υπάρχουν δηλώσεις ΕΝ.Φ.Ι.Α. - πράξεις διοικητικού προσδιορισμού του φόρου.

Επισημαίνεται ότι στον έλεγχο αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται οι δηλώσεις νομικών προσώπων Φ.Α.Π. ετών 2010 -2013 και Ε.Τ.Α.Κ. ετών 2008 - 2009, οι οποίες υποβάλλονταν χειρόγραφα.

6. Χρειάζεται επίσης να σημειωθεί ότι η ημερομηνία διακοπής εργασιών επιχείρησης, είτε η διακοπή έγινε κατόπιν έκθεσης ελέγχου της Δ.Ο.Υ. είτε λόγω λύσης του καταστατικού των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που έχει νομίμως δημοσιευθεί, σύμφωνα με το ισχύον κάθε φορά νομοθετικό πλαίσιο, είναι μία και μοναδική (καταληκτική), δεν τροποποιείται και οι φορολογούμενοι δεν δύνανται να την αντικαταστήσουν με άλλη προγενέστερη.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ